

(i) Printed Pages : 7

Roll No. ....

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

1	0	8	3	7
---	---	---	---	---

④

Exam. Code :

5	0	0	3
---	---	---	---

**Bachelor of Arts (FYUP) 3rd Semester
(2125)**

HISTORY

Paper : India's Struggle For Freedom (In all Mediums)

Time Allowed : Three Hours] [Maximum Marks : 90

Note :— Attempt five questions in all, including Question No. 1 which is compulsory and selecting one from each Unit.

1. Answer any **nine** questions of the following in about **25-30** words each :

I. Who was Mangal Pandey?

II. Who were the Bhils? When did they revolt against the British?

III. What were the main causes of the Indigo Revolt?

IV. When and where was the first session of INC held and who was its first president?

V. What do you mean by Bal, Pal and Lal?

VI. Write two effects of Swadeshi and boycott movement.

VII. Write Definition of Revolutionary movement.

VIII. When and by Whom was Non-Cooperation Movement started?

IX. When and Who gave the slogan of "do or die" and during which movement?

X. What do you mean by State's People Movement?

XI. Name the two Main leaders of Indian National Army.

XII. Who hoisted the Indian flag in 1907 in Germany?

9×2=18

UNIT—I

2. Examine the causes of the Uprising of 1857.

OR

3. Describe the peasant revolts that started in India under the British rule. 18

UNIT—II

4. Discuss the main Causes of the Foundation of the Indian National Congress and describe its activities from 1885-1905.

OR

5. Discuss in detail the activities of the revolutionaries in Bengal, Punjab, and Maharashtra. 18

UNIT—III

6. Discuss the Emergence of Mahatma Gandhi.

OR

7. Describe the Causes and Impact of Civil Disobedience movement. 18

UNIT—IV

8. Describe the main State's People Movement that took place in different parts of India.

OR

9. Discuss the role of Main Women leaders in India's freedom struggle. 18

(हिन्दी माध्यम)

नोट :- प्रश्न संख्या 1, जो कि अनिवार्य है, सहित कुल पांच प्रश्नों के उत्तर दें और प्रत्येक यूनिट में से एक का चयन करें।

1. निम्नलिखित में से किन्हीं नौ प्रश्नों का उत्तर लगभग 25–30 शब्दों में दें :

I. मंगल पांडे कौन था?

II. भील कौन थे? उन्होंने अंग्रेजों के खिलाफ कब विद्रोह किया?

III. नील विद्रोह के मुख्य कारण क्या थे?

IV. कांग्रेस का पहला अधिवेशन कब और कहाँ हुआ था और इसके पहले अध्यक्ष कौन थे?

V. बाल, पाल और लाल से आप क्या समझते हैं?

VI. स्वदेशी और बहिष्कार आंदोलन के दो प्रभाव लिखिए।

- VII. क्रांतिकारी आंदोलन की परिभाषा लिखिए।
- VIII. असहयोग आन्दोलन कब और किसने प्रारम्भ किया?
- IX. किस आंदोलन के दौरान "करो या मरो" का नारा कब और किसने दिया?
- X. राज्य के जन आंदोलन से आप क्या समझते हैं?
- XI. भारतीय राष्ट्रीय सेना के प्रमुख दो नेताओं के नाम बताएं।
- XII. जर्मनी में 1907 में भारतीय ध्वज किसने फहराया था?

9×2=18

यूनिट-I

2. 1857 के विद्रोह के कारणों का परीक्षण करें।

अथवा

3. ब्रिटिश शासन के तहत भारत में शुरू हुए किसान विद्रोहों का वर्णन करें।

18

यूनिट-II

4. भारतीय राष्ट्रीय कांग्रेस की स्थापना के मुख्य कारणों पर चर्चा करें और इसकी 1885-1905 की गतिविधियों का वर्णन करें।

अथवा

5. बंगाल, पंजाब और महाराष्ट्र में क्रांतिकारियों की गतिविधियों की विस्तार से चर्चा करें।

18

ਯੂਨਿਟ-III

6. ਸਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਕੇ ਉਦਭਵ ਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋਂ।

ਅਥਵਾ

7. ਸਵਿਨਯ ਅਵਝਾ ਆਂਦੋਲਨ ਕੇ ਕਾਰਣ ਔਰ ਪਰਭਾਵ ਕਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋਂ? 18

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਭਾਰਤ ਕੇ ਵਿਭਿੰਨ ਹਿਸ਼ਸੋਂ ਮੇਂ ਹੁਏ ਮੁਖਯ ਰਾਯਯ ਯਨ ਆਂਦੋਲਨ ਕਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋਂ।

ਅਥਵਾ

9. ਭਾਰਤ ਕੇ ਸਵਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮ ਮੇਂ ਮੁਖਯ ਸਹਿਲਾ ਨੇਤਾਔਂ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋਂ। 18

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :- ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਚੋਣ ਕਰੋ :

1. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੌਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਗਭਗ 25-30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ :

I. ਮੰਗਲ ਪਾਂਡੇ ਕੌਣ ਸੀ ?

II. ਭੀਲ ਕੌਣ ਸਨ ? ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਦੋਂ ਬਗ਼ਾਵਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ?

III. ਨੀਲ ਵਿਦਰੋਹ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਕੀ ਸਨ ?

IV. ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸੈਸ਼ਨ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿੱਥੇ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੌਣ ਸੀ ?

- V. ਬਾਲ, ਪਾਲ ਅਤੇ ਲਾਲ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ ?
- VI. ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਬਾਈਕਾਟ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਦੋ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਿਖੋ।
- VII. ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਲਹਿਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖੋ।
- VIII. ਅਸਿਹਯੋਗ ਅੰਦੋਲਨ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ?
- IX. ਕਿਸ ਅੰਦੋਲਨ ਦੌਰਾਨ “ਕਰੋ ਜਾਂ ਮਰੋ” ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ?
- X. ਰਾਜ ਦੇ ਲੋਕ ਲਹਿਰ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ ?
- XI. ਭਾਰਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੈਨਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦੋ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦੱਸੋ।
- XII. ਜਰਮਨੀ ਵਿੱਚ 1907 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਝੰਡਾ ਕਿਸਨੇ ਲਹਿਰਾਇਆ ਸੀ ?
- 9×2=18

ਯੂਨਿਟ-1

2. 1857 ਦੇ ਵਿਦਰੋਹ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

3. ਬਰਤਾਨਵੀ ਰਾਜ ਅਧੀਨ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ ਕਿਸਾਨ ਬਗ਼ਾਵਤਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
- 18

ਯੂਨਿਟ-2

4. ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ 1885-1905 ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

5. ਬੰਗਾਲ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- 18

ਯੂਨਿਟ-III

6. ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਉਭਾਰ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

7. ਸਿਵਲ ਨਾਫ਼ਰਮਾਨੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

18

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਮੁੱਖ ਰਾਜ ਦੇ ਲੋਕ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

9. ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮਹਿਲਾ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

18